

RACHMANINOFF.

Gebouw v. K. en W.

Rachmaninoff wordt onder zijn groote kunstbroeders en -zusters als extra en vedette-artist behandeld. In het Gebouw v. K. en W. kon men gisteren weer van zijn persoonlijkheid en zijn kunst genieten. Toen ik de laatste der drie extra's, de teedere as-dur Wals van Chopin hoorde, klonk al luider en luider een stem in me: en dát nu eens in een kamer... Was dat welk een superieure opvatting, wat een gevoel van schoonheid hoe vereenzelvigd de kunstenaar zich met de ziel van dit kleine hare muziekstukje, wat een bezield kleurleven, en dat reeds hier, in deze ruimte.

In die lijn blijft hij den geheelen avond, en het is des kunstenaars goed recht, niet den pur sang romanticus te „spelen”, maar te spelen als de pur sang romanticus, die hij van aanleg is.

Dat doet hij, als immer, in grooten stijl. In een stijl, die, naar het mij voorkomt, onder den invloed van de groote ruimte (ja, er zijn in het buitenland nog véél grootere) soms versterkt of verscherpt wordt (in plastic en tempi bijv.).

Als **Rachmaninoff** niet zulk een fascinerende pianistenpersoonlijkheid was, zou zulk een avond in één stijl licht bezwaren gaan opleveren.

Zelis een Tausig-virtuosenmantel om Schubert b-mol-eenvoud, draagt de virtuoos, die R. is, met spelende gracie, al is de mantelmode, ook die des virtuosen, heden ten dage een wel andere. Daar is het dan ook mode voor.

Van hier naar de Davidsbündlertänze op. 6 van Schumann il n'y a qu'un pas. Het was een eeuw geleden (bijna) een ietwat revolutionair werk. Het ging tegen de philisters, de geborneerden en doctrinaireren, dat Schumanns fictieve Davidsbund zich richtte. In dit opus 6 geeft Sch. aan zijn eigen gefantaseerde karakter-drieëenheid, aan Florestan, Eusebius, Meister Raro, het klavierwoord, om al hun humor, gevoeligheid en onstuimigheid over ons los te laten. Zulke uitbeelders, zulke congeniale romantische fantasten, als R., kunnen zoo iets spelen, zoo dat het leeft. De bemiddelaar Meister Raro is den verwanten geest van den pianist toevertrouwd, dappere David als deze „Goliath” eigenlijk is.

Al weer maar een klein pasje van den Karnavaal-Chopin-componist naar den waren Frédéric: twee Scherzi. R. zet ze in sterk persoonlijkheidslicht, waarin excessen niet afwezig zijn. Maar waarin de Florestan en de Eusebius, de stormer en de dreamer, zeldzame troeven nitspelen.

R. geeft altijd ook even kijk op eigen werk. Nu drie Etudes-tableaux (in f mol g mol — niet es mol — en es dur), in aan de Davidsbündler verwante fantasiesfeer, maar in eigen, karakteristische noot, prachtstukken van humor en sentiment, Russische buffo. Alles kostelijk belicht, prachtig geteekend.

De virtuosoos had het eerste woord (Tausig), ook neemt hij het laatste (Liszt). Of, laten we zeggen: de ultra-virtuosoos, de colorist, de voorname, intelligente herschepper. Het meest bekoorden mij nog de verrukkelijk fijne veerende rhytmiek, de sierlijkheid van geste in de Valse Impromptu. Op den Carneval de Pesth, die aan het slot wat lang om zijn staart draait, gaf R. zijn buitengewoon boeiende, levende visie, vol tem-

perament, dat altijd een eigenaardige tegenhanger is van zijn bedaarde komen, gaan en bedanken.

Het publick klapte grooten climax in den bijval, A. d. W.

RACHMANINOFF

Building of Arts and Sciences

Rachmaninoff is under his great brother-in-law and sisters treated as extras and star artists. In the Building of Arts and Sciences, one could once again enjoy his personality and his art yesterday. When I heard the last of the three extras, the tender A-flat major Waltz by Chopin, a voice sounded louder and louder inside me: and 'that' in a room... What a superior conception, how and how identified: the soul of this one... of beauty sets itself with a bare piece of music, what an inspired life of colour, and that already here, in this space.

He remains in that vein the entire evening, and it is the artist's prerogative not to play the pure romantic, but to play as the pure romantic that he is by nature.

He does this, as always, in grand style. In a style which, it seems to me, is sometimes reinforced or sharpened under the influence of the large space (yes, there are even much larger ones abroad) (in plastic tick and tempi, for example).

If Rachmaninoff were not such a fascinating pianistic personality, an evening in a single style would easily start to cause problems.

Zelis a Tausig virtuoso mantle Schubert b-flat simplicity, the virtuoso, who is R., wears it with playful grace, although the mantle fashion, including that of the virtuoso, is quite different today. That's what fashion is for.

From here to the Davidsbündlertänze op. 6 by Schumann il n'y a qu'un pas. A century ago, it was (almost) a somewhat revolutionary work. It was directed against the philistines, the narrow-minded, and the doctrinaires that Schumann's fictional David's league directed its anger. In this opus 6, Sch. gives the keyboard word to his own imagined trinity of characters—to Florestan, Eusebius, and Master Raro—to unleash all their humour, sensitivity, and impetuosity upon us. Such interpreters, such congenial romantic fantasists as R., can play something like this in such a way that it comes alive. The mediator Master Raro is entrusted to the kindred spirit of the pianist, brave David as this "Goliath" actually is. Yet again, just a small step from the Carnaval-Chopin composer to the true Frédéric: two Scherzi. R. casts them in a strong personal light, in which excesses are not absent. But in which the Florestan and the Eusebius, the stormer and the dreamer, play rare trump cards. R. always offers a glimpse of his own work as well. Now three Etudes-tableaux (in F minor, G minor - not E flat minor - and E flat major), in a fantasy atmosphere related to the Davidsbündler, but with his own characteristic note, magnificent pieces of humour and sentiment, Russian buffo. Everything delightfully lit, beautifully rendered.

The virtuoso had the first word (Tausig), and he also takes the last (Liszt). Or, let us say: the ultra-virtuoso, the colourist, the distinguished, intelligent re-creator. What charmed me most was the delightfully fine, springy rhythmic beat, the gracefulness of gesture in the Valse Impromptu. On the Carneval de Pesth, which circles around its cake a bit too long at the end, R. gave his extraordinarily captivating, lively vision, full of temperament, which is always a peculiar counterpart to his calm coming, going, and thanking. The audience applauded a grand climax in the applause A. d. W.

[Translation: Google]